

CURS ACADÈMIC: 2011-2012

LLICENCIATURA: Periodisme

CURS: 4

Codi: 20751

Assignatura: Estadística Aplicada a la Investigació en Comunicació de Masses

Tipus d'assignatura:

Nº de crèdits: 5

Quatrimestre: 2n

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Donar les pautes per a l'anàlisi de grans conjunts de dades. Es tracta que els estudiants siguin capaços tant d'elaborar una investigació pròpia en el camp de la Comunicació de Masses, com d'analitzar i avaluar la consistència d'investigacions que, un cop esdevinguin professionals, es veuran amb la necessitat de comentar.

Aconseguir que l'alumnat sigui capaç d'interpretar, amb bon criteri, informes que continguin procediments estadístics bàsics, per tal de poder distingir els que estan fets amb tot el rigor necessari dels que no.

Elaborar informes i/o articles a partir de dades secundàries que continguin un gran nombre de dades.

Mostrar les grans línies dels processos metodològic i matemàtic inherent a la recerca en Comunicació de Masses a partir de l'assimilació dels procediments estadístics bàsics per tal de dissenyar mostres i desenvolupar recerques, així com l'adquisició de capacitats respecte de l'ús del paquet informàtic líder en l'àmbit de les Ciències Socials (SPSS).

TEMARI:

Mòdul 1. L'estadística com a eina per a la redacció d'articles i l'elaboració d'informes

Tema 1. Estadística descriptiva

Distribucions de freqüències i representació gràfica. Mesures de tendència central. Mesures de dispersió. Forma de les distribucions: asimetria i curtosi. Les puntuacions tipificades: introducció a la distribució Normal. L'anàlisi exploratòria de les dades. Interpretació de taules de contingència. La recta de regressió. Els nombres índex.

Tema 2. Informàtica aplicada a l'elaboració d'informes. El full de càlcul Excel.

Introducció al full de càlcul. Entrada, manipulació i resum de dades. El resum de dades mitjançant els procediments gràfics. La presentació de les dades. Introducció a les taules dinàmiques i a les macros.

Mòdul 2. L'estadística com a eina per a investigació en comunicació de masses

Tema 3. Introducció a l'Estadística inferencial

El mostreig estadístic i els conceptes que s'utilitzen. La inferència d'una única variable: els intervals de confiança. Introducció als tests d'hipòtesis. La inferència en les taules de contingència. Les comparacions de dues mitjanes: dades aparellades i dades independents. L'anàlisi de la variància. Els tests no paramètrics.

Tema 4. Informàtica aplicada a la investigació. El paquet estadístic SPSS

Tipus de fulls de treball. La matriu de dades i la codificació. La definició de variables. L'agregació de fitxers. L'estadística descriptiva en SPSS. La sortida gràfica de l'SPSS. La recodificació, els càlculs, el comptar casos, la selecció de casos. Les taules de contingència en SPSS. Els intervals de confiança. La comprovació de la normalitat. Les comparacions paramètriques i no paramètriques de dues mitjanes. L'anàlisi de la variància.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

BARDINA, Xavier; FARRÉ, Mercè; LÓPEZ-ROLDÁN, Pedro (2005) *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 2. Descriptiva i exploratòria bivariant. Introducció a la inferència*, Bellaterra: Col·lecció Materials 166. Universitat Autònoma de Barcelona.

FARRÉ, Mercè i RUIZ, Albert (1999) *Pràctiques d'estadística amb SPSS*, Col·lecció Materials 80. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.

FARRÉ, Mercè (2005) *Estadística: un curs introductori per a estudiants de ciències socials i humanes. Volum 1. Descriptiva i exploratòria univariant*, Bellaterra: Col·lecció Materials 162. Universitat Autònoma de Barcelona.

FERRAN ARANAZ, Magdalena (2003) *SPSS para Windows. Análisis estadístico*, Mc Graw-Hill, Madrid.

LÓPEZ ROLDÁN, Pedro i LOZARES CODINA, Carlos (1999) *Anàlisi bivariable de dades estadístiques*, Col·lecció Materials 79. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra.

PAGANO, Robert R. (1998) *Estadística para las Ciencias del Comportamiento*. Mexico: International Thompson Ed., 1998.

PORTILLA, Idoia (2004) *Estadística descriptiva para comunicadores. Aplicaciones a la Publicidad y las Relaciones Públicas*, Pamplona: Ediciones Universidad de Navarra, S.A.

SÁNCHEZ CARRIÓN Juan Javier (1995) *Manual de análisis de datos*, Alianza Editorial, Madrid.

VISAUTA VINACUA Bienvenido (2005) *Análisis de datos con SPSS 13. Base*, Madrid: McGraw-Hill.

WIMMER Roger i DOMINICK Joseph (1996) *La investigación científica de los medios de comunicación. Una introducción a sus métodos*, Bosch, Barcelona.

COMPLEMENTÀRIA:

CALOT, Gérard (1988) *Curso de Estadística Descriptiva*, Paraninfo, Madrid.

DOMÈNECH MASSONS, Josep M. (1975) *Métodos estadísticos para la investigación en ciencias humanas*, Herder, Barcelona.

DOMÍNGUEZ AMORÓS, Màrius; SIMÓ SOLSONA, Montserrat (2003) *Tècniques d'Investigació Social Quantitatives*, Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona, Col·lecció Metodologia, 13.

FAIXES, A.; RODÀ, J.; SANS, J. (1988) *COU. Matemàtiques II. Estadística y Probabilidad*, Promociones y Publicaciones Universitarias, Barcelona.

GARCÍA FERRANDO, Manuel (1994) *Socioestadística. Introducción a la estadística en sociología*, Alianza Editorial, Madrid.

GONICK, Larry i SMITH Woolcott (1999) *La estadística en cómic*, Zendrera Zariquiey, Barcelona.

HARVATOPOULOS, Yannis; LIVAN, Yves-Frédéric i SARNIN, Philippe. (1992) *El arte de la encuesta. Cómo realizarla y evaluarla sin ser especialistas*. Ediciones Deusto SA, Bilbao.

HOWARD Christensen B. (1989) *Estadística paso a paso*, Trillas, Mèxic.

HUERTAS, Amparo (1992) *Sistemas de medición de audiencia en televisión: evolución y tendencias*, Tesi doctoral, Facultat de Ciències de la Informació, Departament de Comunicació Àudio-visual i Publicitat, UAB.

LIZASOAIN HERNÁNDEZ, Luís (1999) *SPSS para Windows: versión 8 en castellano*, Paraninfo, Madrid.

MEYER, Philip (1993) *Periodismo de precisión*. Bosch, Barcelona.

MIQUEL, Salvador; BIGNÉ, Enrique; LÉVY, Jean-Pierre; CUENCA, Antonio Carlos; MIQUEL, María José (1997) *Investigación de Mercados*, McGraw-Hill, Madrid.

PEREIRA GARZA, Manuel (1989) *La redundancia en la noticia radiofónica estricta*, Tesi doctoral, Facultat de Ciències de la Informació, Departament de Comunicació Àudio-visual i Publicitat, UAB.

PULIDO SAN ROMAN, Antonio (1987) *Estadística y técnicas de investigación social*, Pirámide, México.

QUIVY, Raymond i CAMPENHOUDT, Luc Van (1998) *Manual de investigación en ciencias sociales*, Editorial Limusa, México.

RASO NADAL, José M. et al (1987) *Estadística básica para ciencias sociales*, Ariel, Barcelona.

SANTICI, Gilles (1989) *L'audience et les médias*, Les éditions d'organisation, IREP, París.

SIERRA BRAVO Restituto (1995) *Técnicas de investigación social. Teoría y ejercicios*, Paraninfo, Madrid.

VISAUTA VINACUA Bienvenido (1989) *Técnicas de investigación social I: Recogida de datos*, Promociones y Publicaciones Universitarias, Barcelona.

METODOLOGIA DOCENT:

TEORIA

Es donarà una hora i mitja a la setmana on es combinaran els aspectes més teòrics amb la resolució de problemes d'estadística. Durant aquestes sessions es donaran els elements per a desenvolupar una anàlisi descriptiva de les dades i per a l'anàlisi d'enquestes.

Es combinaran les classes teòriques amb problemes estadístics aplicats al camp de la comunicació de masses. També s'analitzaran articles periodístics des del punt de vista del rigor estadístic.

En aquestes hores es desenvoluparan els temes 1 i 3 del programa.

PRÀCTIQUES:

Les classes pràctiques consistiran en el treball amb ordinador.

Es donaran els elements per fer recerques a la xarxa de bases de dades susceptibles de ser tractades en articles periodístics; s'explicaran les possibilitats d'un full de càlcul (Excel) com a mitjà per a sintetitzar grans quantitats de dades; i es farà una introducció al paquet estadístic SPSS com a eina per a l'explotació d'enquestes desenvolupades en l'àmbit de la comunicació de masses.

En totes les sessions hi haurà una primera part on es donaran els elements teòrics imprescindibles, mentre que en la resta els alumnes treballaran directament amb diferents bases de dades.

En aquestes hores es desenvoluparan els temes 2 i 4 del programa.

SISTEMA D'AVUACIÓ:

Els estudiants podran optar pel tipus d'avaluació que prefereixin de les dues següents:

- A partir de l'elaboració, al llarg del curs, de diferents treballs. Es tracta de treballs que es plantejaren a mesura que es vagin donant els elements necessaris per a la seva elaboració, i que hauran de fer de forma individual. En total es proposaran quatre treballs corresponents als diferents blocs en què està dividida l'assignatura: dos d'estadística descriptiva (mòdul 1) i dos d'estadística inferencial (mòdul 2).
 - Els dos primers consistiran en la redacció d'articles periodístics i/o informes a partir d'unes dades que, o bé se'ls facilitarà als estudiants, o bé hauran d'anar a buscar.
 - Els altres dos estaran més en la línia de la recerca en comunicació de masses, i on caldrà extreure conclusions pròpies d'una recerca a partir de sengles bases de dades que es facilitaran.
- Fent un examen escrit on es demostrin els coneixements adquirits durant el curs.

Per optar per la primera forma d'avaluació cal assistir a un mínim del 80% de les sessions tant teòriques com pràctiques.